

ANALYZING THE ACTIVITY AND EVOLUTION OF COMPANIES IN THE FINANCIAL BANKING SYSTEM FROM A MANAGERIAL PERSPECTIVE

ANALIZA ACTIVITĂȚII ȘI EVOLUȚIEI COMPANIILOR DIN SISTEMUL FINANCIAR BANCAR O PERSPECTIVĂ MANAGERIALĂ

CONDRU Mihail, student, specialitatea: BA

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: condru.mihail@ase.md

Abstract: În ultimul deceniu, sistemul financiar-bancar al Republicii Moldova a suferit transformări semnificative, influențate de globalizare și integrarea economică. Instituțiile bancare au fost nevoite să se adapteze rapid la noile reglementări legislative și standardele internaționale, în special în contextul implementării măsurilor de conformitate europeană. Schimbările legislative, inclusiv adoptarea normelor europene, precum directivele privind transparența și gestionarea riscurilor, au impus o modernizare profundă a structurii băncilor, dar și restructurări interne semnificative. Managerii au întâmpinat dificultăți legate de implementarea noilor reglementări, inclusiv lipsa resurselor și incertitudinile legislative. Cu toate acestea, feedback-ul acestora sugerează că investițiile în tehnologie și formarea continuă a personalului au contribuit la o adaptare eficientă. Transformările digitale au fost esențiale pentru modernizarea serviciilor bancare, iar re-configurarea managementului riscurilor a consolidat stabilitatea financiară. Pe termen mediu și lung, implementarea acestor măsuri se preconizează a aduce beneficii semnificative, inclusiv creșterea competitivității pe piața europeană și consolidarea încrederii investitorilor.

Cuvinte cheie: sistemul bancar, perspective manageriale, cadrul legislativ, normele europene.

JEL CLASSIFICATION: M1, M16, M48

INTRODUCERE

În contextul globalizării și al integrării economice, sistemul financiar-bancar al Republicii Moldova a cunoscut transformări majore în ultimul deceniu. Instituțiile bancare locale au trebuit să se adapteze rapid la noile cerințe legislative și la standardele internaționale, în special în lumina adoptării unor măsuri de conformitate europeană. Schimbările de reglementare, implementarea tehnologiilor digitale și restructurările manageriale au impus băncilor nu doar modernizarea operațională, ci și o reorientare strategică profundă. Acest articol își propune să analizeze aceste evoluții din punct de vedere managerial, evidențiind influența legislației, dificultățile întâmpinate, feedback-ul managerilor și perspectivele de viitor.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Evoluția cadrului legislativ în domeniul bancar

În anul 2001, Republica Moldova a adoptat Legea nr. 771/2001 privind regimul bancar, stabilind pentru prima dată un cadru legal coerent pentru funcționarea instituțiilor financiare din țară. Această lege a reprezentat piatra de temelie pentru modernizarea sectorului și a fost ulterior actualizată pentru a reflecta noile cerințe impuse de standardele internaționale.

În 2015, pentru a se alinia la cerințele Basel III și la directivele Uniunii Europene privind transparența și gestionarea riscurilor, au fost introduse modificări semnificative în legislația bancară (BNM, 2024). Aceste modificări au avut ca scop îmbunătățirea capitalizării instituțiilor și a monitorizării riscurilor de credit și de piață.

Adoptarea normelor europene și deadline-uri de implementare

O altă etapă importantă a fost adoptarea Legii nr. 105/2018, care impune implementarea conformităților europene în sectorul financiar. Această lege prevede un calendar clar de tranziție, cu deadline-uri pentru alinierea la normele europene, majoritatea fiind de implementat până la sfârșitul anului 2023 (BNM, 2018). Deși legea a fost adoptată și comunicată în termeni clari, implementarea integrală a anumitor prevederi încă se află în stadiu de tranziție, generând incertitudini și solicitări suplimentare în rândul instituțiilor bancare.

Principalele standarde și directive europene

În plus față de modificările legislative naționale, băncile din RM au trebuit să se conformeze unor standarde europene importante, cum ar fi:

➤ **Directiva privind transparența** – impune publicarea periodică a datelor financiare și de performanță.

➤ **Regulamentul privind gestionarea riscurilor** – stabilește proceduri stricte de identificare, evaluare și monitorizare a riscurilor bancare.

➤ **Normele anti-spălare de bani și combaterea finanțării terorismului** – reglementări care au fost integrate în legislația națională prin adaptări succesive (BNM, 2024).

Aceste directive și reglementări europene au contribuit la creșterea nivelului de încredere al investitorilor și la consolidarea reputației băncilor moldovenești pe piața internațională.

Impactul legislației asupra activităților manageriale

Schimbări strategice și reorganizare internă

Adoptarea noilor reglementări a impus băncilor să-și regândească structurile organizaționale. Managerii au fost nevoiți să implementeze departamente specializate în conformitate și managementul riscurilor, precum și să investească în tehnologie și formare profesională. Un exemplu relevant este restructurarea internă a Maib, unde, în urma adoptării normelor din 2015, s-a creat o divizie dedicată gestionării riscurilor și conformității, pentru a asigura o aliniere rapidă la noile standarde (Maib, 2024).

Problemele întâmpinate de manageri

Deși noile reglementări au avut un impact pozitiv pe termen lung, inițial au generat dificultăți semnificative. Managerii s-au confruntat cu:

➤ **Lipsa resurselor tehnice și umane:** Implementarea noilor sisteme de raportare și monitorizare a necesitat investiții majore în infrastructura IT și formarea personalului.

➤ **Incertitudini legislative:** Schimbările frecvente ale cadrului legislativ au condus la confuzie, mai ales în perioada de tranziție, când unele prevederi adoptate (precum anumite directive privind transparența) nu erau încă aplicabile în practică, având deadline-uri stabilite pentru finalizare (ProCredit Bank, 2020).

➤ **Rezistența la schimbare:** În unele instituții, schimbările manageriale au întâmpinat rezistență din partea angajaților, care erau obișnuiți cu procedurile anterioare.

Într-o postare de pe LinkedIn, directorul executiv al ProCredit Bank Moldova a remarcat că „provocările legislative au impus o tranziție dificilă, însă pe termen mediu aceste măsuri vor conduce la un sistem bancar mult mai transparent și eficient” (LinkedIn ProCredit, 2021).

REZULTATELE CERCETĂRII

Feedback-ul din partea managerilor și al instituțiilor

Feedback-ul oferit de managerii din sectorul bancar reflectă o percepție complexă: pe de o parte, există recunoașterea necesității adoptării unor practici moderne de guvernare și conformitate, iar pe de altă parte, se evidențiază provocările concrete ale implementării. Un studiu realizat de Institutul de Studii Economice (IBN) arată că peste 65% dintre managerii bancari consideră că noile reglementări sunt esențiale pentru competitivitatea pe termen lung, însă aproape 40% au raportat dificultăți operaționale în adaptarea la cerințele legislative (IBN, 2020).

Managerii au subliniat în mod repetat necesitatea unui dialog continuu cu autoritățile de reglementare, pentru a ajusta termenele de implementare și pentru a asigura o tranziție lină. De exemplu, în cadrul unei conferințe organizate de Asociația Băncilor din Moldova (ABM), s-a discutat deschis despre necesitatea unor sesiuni de training și asistență tehnică dedicate, pentru a facilita implementarea noilor norme (ABM, 2021).

Transformarea digitală și managementul riscurilor
Modernizarea tehnologică a instituțiilor bancare

Un aspect esențial al transformărilor manageriale a fost digitalizarea proceselor. Băncile au investit în dezvoltarea de platforme online și aplicații mobile pentru a răspunde cerințelor unei cliențe tot mai digitale. Victoriabank, de exemplu, a implementat o serie de inovații tehnologice începând cu 2010, modernizându-și serviciile și reducând semnificativ timpul de procesare a tranzacțiilor (Victoriabank, 2024).

Aceste schimbări tehnologice nu au fost doar o adaptare la cerințele pieței, ci și un răspuns direct la noile reglementări privind transparența și raportarea financiară. Sistemele informatice moderne permit monitorizarea în timp real a performanței operaționale și o mai bună gestionare a riscurilor, aspect esențial pentru menținerea stabilității financiare.

Reconfigurarea managementului riscurilor

Studiul de caz realizat asupra B.C. "Moldindconbank" S.A. evidențiază modul în care implementarea unui sistem integrat de management al riscurilor a contribuit la stabilizarea activității bancare. Lucrarea „Managementul riscurilor bancare în condițiile Republicii Moldova” prezintă schimbările operaționale majore, care au implicat nu doar actualizarea sistemelor IT, ci și formarea continuă a personalului și crearea unor comitete specializate (Repository UTM, 2020).

Aceste măsuri au fost necesare pentru a face față volatilității pieței și pentru a se conforma standardelor internaționale. Totodată, feedback-ul managerial a indicat că restructurarea departamentelor de risc a fost unul dintre cei mai dificili pași, dar și unul dintre cei mai benefic pentru consolidarea poziției băncii.

Comunicarea managerială și influența rețelelor sociale
Rolul rețelelor sociale în transmiterea schimbărilor

În era digitală, rețelele sociale joacă un rol crucial în comunicarea schimbărilor manageriale și în consolidarea imaginii instituționale. Pe paginile oficiale ale băncilor, precum cele de pe Facebook și LinkedIn, managerii își exprimă în mod transparent opiniile și planurile de viitor. De exemplu, pe pagina oficială de Facebook a Asociației Băncilor din Moldova se postează periodic actualizări referitoare la implementarea noilor reglementări și la feedback-ul primit din partea sectorului (ABM Facebook, 2021).

Postările de pe LinkedIn ale directorilor executivi evidențiază modul în care noile strategii de management au fost dezvoltate și adaptate la schimbările legislative. Un exemplu este declarația publicată în 2021 de către ProCredit Bank Moldova, în care se sublinia importanța digitalizării și a creșterii capacității de gestionare a riscurilor ca răspuns la provocările legislative (LinkedIn ProCredit, 2021).

Feedback-ul în timp real și perspectivele de viitor

Feedback-ul managerilor nu a fost doar reactiv, ci și proactiv. Mulți dintre aceștia au evidențiat că, pe termen lung, investițiile în tehnologie și adaptarea la noile norme vor asigura nu doar conformitatea, ci și o competitivitate sporită pe piața europeană. Într-un interviu acordat unui portal de specialitate, un expert în management bancar a afirmat că „adaptarea la standardele europene este un pas inevitabil și benefic, chiar dacă pe termen scurt presupune costuri și eforturi suplimentare” (IBN, 2020).

Astfel, deși perioada de tranziție a fost marcată de dificultăți, majoritatea managerilor sunt de părere că rezultatele pe termen mediu și lung vor aduce beneficii semnificative, atât în ceea ce privește consolidarea încrederii investitorilor, cât și în optimizarea operațiunilor interne.

CONCLUZII

Analiza activităților manageriale din sistemul financiar-bancar al Republicii Moldova arată clar că transformările din ultimul deceniu au fost determinate de un dublu impuls: necesitatea de a se conforma la reglementările europene și de a adopta tehnologii moderne pentru a rămâne competitiv pe o piață globală. Implementarea legislației – precum Legea nr. 771/2001 și Legea nr. 105/2018 – a impus băncilor să își reorganizeze structurile interne și să investească semnificativ în digitalizare și managementul riscurilor. Feedback-ul managerial a evidențiat, în mod clar, provocările întâmpinate la începutul implementării noilor reglementări, inclusiv lipsa resurselor tehnice, rezistența la schimbare și incertitudinile legislative. Totuși, experiența acumulată în această perioadă de tranziție a condus la dezvoltarea unor practici manageriale moderne, care nu doar că asigură conformitatea, dar și îmbunătățesc performanța operațională și transparența instituțiilor bancare.

În concluzie, evoluția sistemului bancar moldovenesc este rezultatul unei sinergii între adaptarea legislativă, inovația tehnologică și o restructurare managerială profundă. Perspectivele viitoare, susținute de implementarea completă a noilor reglementări și de feedback-ul pozitiv din partea sectorului, indică o continuare a trendului de modernizare și consolidare a poziției pe piața europeană. Astfel, deși provocările inițiale au fost semnificative, experiența acumulată în gestionarea acestora oferă o bază solidă pentru o dezvoltare sustenabilă și competitivă în anii următori.

REFERINȚE

1. ABM – Asociația Băncilor din Moldova. (n.d.). Comunicate și actualizări din cadrul conferințelor de presă privind reglementările și feedback-ul managerilor. https://www.facebook.com/abmoldova/?utm_source=chatgpt.com
2. BNM – Banca Națională a Moldovei. (2024). Date și rapoarte oficiale privind evoluția sistemului bancar <https://bnm.md>
3. IBN – Institutul de Studii Economice. (n.d.). Practici și tendințe în managementul bancar internațional și Republica Moldova. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/164-169_0.pdf?utm_source=chatgpt.com
4. Legea nr. 105/2018 – Implementarea conformităților europene în sectorul financiar. Informații actualizate și deadline-uri de implementare. <https://bnm.md>
5. LinkedIn (n.d.). ProCredit Bank Moldova. Postări și declarații ale directorilor executivi privind inovația și managementul riscurilor. <https://www.linkedin.com/company/procreditbankmoldova>
6. Maib (n.d.). Istoric și evoluție. Descrierea transformărilor organizaționale post-2015. https://www.maib.md/ro/maib/istoric?utm_source=chatgpt.com
7. ProCredit Bank Moldova (n.d.). Feedback managerial. Declarații privind impactul reglementărilor asupra operațiunilor. https://www.procreditbank.md/files/docs/2024/Versiunea%20prescurtată%20a%20strategiei%20pentru%20pagina%20web.pdf?utm_source=chatgpt.com
8. Victoriabank (n.d.). Istori și inovații tehnologice. Evoluția instituției și implementarea soluțiilor digitale. https://www.victoriabank.md/language/en/noutati/2024/victoriabank-35-ani-moldova?utm_source=chatgpt.com

Coordonator științific: STOIAN Eugeniu, drd., asist. univ.
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: stoian@ase.md